Документ подписан простой электронной подписью
Информация о владельце:
ФИО: Сыров Игорь Анатольевич
Должность: Директор
Дата подписания: 27.06.2022 16:40:20
Уникальный программный ключ:
b683afe664d7e9f64175886cf9626a198149ad36

СТЕРЛИТАМАКСКИЙ ФИЛИАЛ
ФЕДЕРАЛЬНОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТНОГО ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО
УЧРЕЖДЕНИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
«БАШКИРСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»

Факультет ***Башкирской и тюркской филологии***
Кафедра ***Башкирской филологии***

Рабочая программа дисциплины (модуля)

дисциплина ***Б1.В.ДВ.02.01 Стилистика башкирского языка***

часть, формируемая участниками образовательных отношений

Направление

44.03.05 ***Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)***
код наименование направления

Программа

Родной (башкирский) язык и литература, Иностранный язык

Форма обучения

Очная

Для поступивших на обучение в
2019 г.

Разработчик (составитель)
кандидат филологических наук, доцент
Арсланова М. С.
ученая степень, должность, ФИО

Стерлитамак 2022

1. Перечень планируемых результатов обучения по дисциплине, соотнесенных с установленными в образовательной программе индикаторами достижения компетенций 3

2. Цели и место дисциплины (модуля) в структуре образовательной программы 3

3. Объем дисциплины (модуля) в зачетных единицах с указанием количества академических или астрономических часов, выделенных на контактную работу обучающихся с преподавателем (по видам учебных занятий) и на самостоятельную работу обучающихся 4

4. Содержание дисциплины (модуля), структурированное по темам (разделам) с указанием отведенного на них количества академических часов и видов учебных занятий 4

4.1. Разделы дисциплины и трудоемкость по видам учебных занятий (в академических часах) 4

4.2. Содержание дисциплины, структурированное по разделам (темам) 4

5. Учебно-методическое обеспечение для самостоятельной работы обучающихся по дисциплине (модулю) 7

6. Учебно-методическое и информационное обеспечение дисциплины (модуля) 10

6.1. Перечень учебной литературы, необходимой для освоения дисциплины (модуля) 10

6.2. Перечень электронных библиотечных систем, современных профессиональных баз данных и информационных справочных систем 10

1. Перечень планируемых результатов обучения по дисциплине, соотнесенных с установленными в образовательной программе индикаторами достижения компетенций

Формируемая компетенция (с указанием кода)	Код и наименование индикатора достижения компетенции	Результаты обучения по дисциплине (модулю)
ПК-2. Способен выделять структурные элементы, входящие в систему познания предметной области (в соответствии с профилем и уровнем обучения), анализировать их в единстве содержания, формы и выполняемых функций	ПК-2.1. Знает структурные элементы, входящие в систему познания предметной области, выделяет и анализирует единицы различных уровней языковой системы в единстве их содержания, формы и функций, мир художественного произведения как культурно-эстетического феномена и литературных явлений в их структурном единстве и функциях.	Обучающийся должен: знать - стилистику башкирского языка, функциональную, лексическую и грамматическую стилистику; - приемы выявления проблем в области стилистики и пути их устранения; - стили речи, фонетическую стилистику, лингвистическую стилистику
	ПК-2.2. Умеет находить структурные элементы, входящие в систему познания предметной области, анализировать, синтезировать, применять системный подход в соответствии с поставленными задачами.	Обучающийся должен: Уметь -различать функциональные стили; - использовать тексты жанров разных стилей.
	ПК-2.3. Владеет навыками анализа и интерпретации литературных и языковых явлений в единстве содержания, формы и выполняемых функций.	Обучающийся должен: владеть стилистическими нормами, навыками составления текстов разных стилей и выявлять стилистические возможности частей речи.

2. Цели и место дисциплины (модуля) в структуре образовательной программы

Цели изучения дисциплины:
1. Знать стилистическую систему башкирского языка.
2. Уметь составлять тексты разных функциональных стилей.
3. Владеть стилистическими нормами башкирского языка.
Дисциплина «Стилистика башкирского языка» относится к части, формируемой участниками образовательных отношений.

Дисциплина изучается на 4 курсе в 8 семестре

3. Объем дисциплины (модуля) в зачетных единицах с указанием количества академических или астрономических часов, выделенных на контактную работу обучающихся с преподавателем (по видам учебных занятий) и на самостоятельную работу обучающихся

Общая трудоемкость (объем) дисциплины составляет 2 зач. ед., 72 акад. ч.

Объем дисциплины	Всего часов
	Очная форма обучения
Общая трудоемкость дисциплины	72
Учебных часов на контактную работу с преподавателем:	
лекций	10
практических (семинарских)	22
Учебных часов на контроль (включая часы подготовки):	
зачет	
Учебных часов на самостоятельную работу обучающихся (СР)	40

Формы контроля	Семестры
зачет	8

4. Содержание дисциплины (модуля), структурированное по темам (разделам) с указанием отведенного на них количества академических часов и видов учебных занятий

4.1. Разделы дисциплины и трудоемкость по видам учебных занятий (в академических часах)

№ п/п	Наименование раздела / темы дисциплины	Виды учебных занятий, включая самостоятельную работу обучающихся и трудоемкость (в часах)			
		Контактная работа с преподавателем			СР
		Лек	Пр/Сем	Лаб	
2.2	Синтаксическая стилистика	2	4	0	4
2.3	Индивидуальный стиль	0	2	0	8
2.1	Морфологическая стилистика	2	6	0	4
1.1	Стилистика как лингвистическая наука	2	2	0	8
1	**Функциональная и лексическая стилистики**	**6**	**8**	**0**	**24**
1.3	Лексическая стилистика.	2	2	0	4
1.2	Функциональные стили и функциональная стилистика башкирского языка.	2	4	0	12
2	**Грамматическая стилистика**	**4**	**12**	**0**	**16**
	Итого	**10**	**20**	**0**	**40**

4.2. Содержание дисциплины, структурированное по разделам (темам)

Курс практических/семинарских занятий

№	Наименование раздела / темы дисциплины	Содержание
2.2	Синтаксическая стилистика	Синтаксик стилистика һәм уның телмәрҙәге роле. Синтаксик фигуралар: ҡабатлау, синтаксик параллелизм, антитеза. Градация. Һүҙбәйләнештәрҙең төҙөлөшө, уларҙың стилистик үҙенсәлектәре. Ябай һөйләм типтары (төҙөлөшө һәм мәғәнәһе буйынса) һәм уларҙың телмәрҙәге стилистик мөмкинселектәре. Һөйләмдә һүҙҙәр тәртибе, уларҙың стилистик роле. Һөйләмдең тиң киҫәктәре һәм уларҙың телмәрҙәге роле. Һөйләмдең айырымланған эйәрсән киҫәктәре, уларҙың стилистик роле. Ҡушма һөйләмдәрҙең төҙөлөшө, уларҙың стилистик үҙенсәлектәре. Теҙмә ҡушма һөйләмдәр, уларҙың стилистик үҙенсәлектәре. Эйәртеүле ҡушма һөйләмдәр, уларҙың стилистик үҙенсәлектәре. Ҡатмарлы синтаксик конструкциялар, уларҙың стилистик үҙенсәлектәре, телмәрҙәге ҡулланылышы. Текст һәм уның төҙөлөшөнә бәйле стилистик үҙенсәлектәр.
2.3	Индивидуальный стиль	Индивидуаль стиль. Айырым шәхескә хас стилистик үҙенсәлектәр: фонетик, лексик, грамматик һ.б.. Әҙәби әҫәргә лингвостилистик анализ һәм уның төп принциптары.
2.1	Морфологическая стилистика	Рәүештәрҙең телмәрҙәге стилистик роле. Ярҙамсы һүҙҙәрҙең ҡайһы бер стилистик үҙенсәлектәре. Мөнәсәбәт һүҙҙәрҙең телмәрҙәге стилистик роле. Ымлыҡтарҙың һәм оҡшатыу һүҙҙәренең телмәрҙәге роле.
1.1	Стилистика как лингвистическая наука	Стилистика фәне һәм стилдәр тураһында төшөнсә. Стилистика төрҙәре.Силистика тураһында ғалимдар. Уҡыусыларҙың яҙма һәм һөйләү телмәрендәге стиль хаталары (һүҙлек ярлылығы; плеоназм, тавталогия һәм алогизм күренештәре, стилистик һиҙгерлек үҫешмәүе һ.б.). Ғ.Ғ.Сәйетбатталов хеҙмәттәрендә стилистика.
1	**Функциональная и лексическая стилистики**	
1.3	Лексическая стилистика.	Лексик стилистика. Һүҙ һәм уның мәғәнәһе. Һүҙҙәргә семантик-стилистик характеристика биреү. Лексиканың стилистик ҡатламдары һәм телмәрҙәге ҡулланылышы. Күркәм телмәр төҙөүҙә лексик сараларҙың: а) синонимия, антонимия һәм омонимия; б) сағыштырыу; эпитет; метафора, уның төрҙәре: художестволылығын (һынлылығын) юғалтҡан метафоралар, һынлы (образлы) метафоралар, индивидуаль-стилистик метафоралар; метанимия һәм синекдоха; антономасия; перифраз; оксюморон; эвфемизм; аллегория һ.б. роле.

		Телмәрҙең эмоциональлеге һәм экспрессивлығы. Ирония, сатира. Гипербола һәм литота. Фразеологизмдарҙың, идиомаларҙың мәҡәл һәм әйтемдәрҙең телмәрҙәге роле, уларҙың экспрессив-стилистик үҙенсәлеге яғынан бүленеше.
1.2	Функциональные стили и функциональная стилистика башкирского языка.	Функциональ стилистика –стилистиканың бер бүлеге. Башҡорт тел ғилемендә стилдәр проблемаһы. Фәнни стиль, уның нормалары һәм үҙенсәлектәре. Фәнни эштәр төрҙәре. Рәсми эш ҡағыҙҙары стиле, нормалары, төрҙәре. Хаттар стиле. Публицистика стиле: жанрҙар төрлөлөгө, нормалары, үҙенсәлектәре. Йәнле һөйләү стиле. Үҙенсәлектәре, ҡулланылышы.
2	**Грамматическая стилистика**	

Курс лекционных занятий

№	**Наименование раздела / темы дисциплины**	**Содержание**
2.2	Синтаксическая стилистика	Синтаксик стилистика Ябай һөйләм синтаксисының стилистик үҙенсәлектәре. Синтаксик стилистиканың өйрәнеү объекты һәм бурыстары. Синтаксик синонимдар, уларҙың стилистик роле. Һүҙбәйләнештәрҙе төрлө стилдәрҙә ҡулланыу үҙенсәлектәре. Һүҙҙәр араһында ярашыу бәйләнеше, уны стилистик маҡсатта файҙаланыу. Ҡушма һөйләм синтаксисының стилистик үҙенсәлектәре. Ҡушма һөйләмдәргә хас стилистик күренештәр: теҙмә ҡушма һөйләмдәрҙәге синонимия һәм уларҙы стилистик ҡулланыу. Текст синтаксисының стилистик үҙенсәлектәре.
2.1	Морфологическая стилистика	Морфологик стилистика үҙенсәлектәре. Грамматик һәм стилистик категориялар.Һүҙъяһалыш төрҙәрен стилистик маҡсатта файҙаланыу. Конкрет һәм абстракт мәғәнәле исемдәрҙең стилистик ҡулланылышы. Исемдәрҙең һан категорияһы һәм уны файҙаланыуға хас стилистик үҙенсәлектәр. Телмәрҙең тасуирилығын булдырыуҙа сифаттарҙың роле. Һандарҙың һөйләмде ыҡсымландырыуҙағы роле. Алмаштарҙың синоним варианттары һәм уларҙың төрлө стилдәрҙә ҡулланылышы. Ҡылымдарҙың стилистик үҙенсәлектәре. Рәүеш төркөмсәләренең стилистик роле. Ярҙамсы һүҙ төркөмдәрен стилистик маҡсатта файҙаланыу. Модаль һүҙҙәрҙең телмәрҙәге стилистик роле, мәғәнә төҫмөрҙәре, ҡулланылыу үҙенсәлектәре. Ымлыҡтар һәм оҡшатыу һүҙҙәренең стилистик үҙенсәлектәре.
1.1	Стилистика как лингвистическая наука	Стилистика фәне. Телмәр культураһын үҫтереүҙә стилистиканың тотҡан роле. Стилистиканың өйрәнеү предметы, маҡсаты һәм бурыстары. Тел ғилеменең башҡа бүлектәре һәм стилистика: тел ғилеме стилистикаһы, әҙәбиәт ғилеме стилистикаһы, практик стилистика. Уларҙың үҙ-ара мөнәсәбәте. Стилистик категориялар.

		Хәҙерге башҡорт теленең фонетик, орфоэпик, лексик, фразеологик, орфографик, грамматик (морфологик, синтаксик) нормалары. Башҡорт теленең стилистик нормалары, уның башҡа нормаларға мөнәсәбәте
1	**Функциональная и лексическая стилистики**	
1.3	Лексическая стилистика.	Һүҙ һәм контекст. Контекста һүҙҙәрҙе дөрөҫ ҡулланыуҙың әһәмиәте. Һүҙҙәрҙең бер-береһенә бәйләнә алыу мөмкинлеге һәм һәләте. Башҡорт теленең лексикаһына семантик-стилистик характеристика. Тура һәм күсмә мәғәнәле һүҙҙәрҙең стилистик үҙенсәлектәре. Һүҙҙәрҙең күп мәғәнәлелеге һәм омонимдар. Улар араһындағы мөнәсәбәт һәм стиль үҙенсәлектәрен барлыҡҡа килтереүҙәге роле.Антонимдарҙы төрлө стилдәрҙә файҙаланыу үҙенсәлектәре.Синонимдарҙың стилистик мәғәнә үҙенсәлектәре. Абсолют һәм контекстуаль синонимдар. Һүҙ варианттары. Төрлө стилдәрҙә уларҙың ҡулланылышы. Лексиканың функциональ типтары: дөйөм һәм тар ҡулланышлы һүҙҙәр. Һүҙҙәрҙең эмоциональ-экспрессив биҙәктәре. Фразеологияның стилистик үҙенсәлектәре.
1.2	Функциональные стили и функциональная стилистика башкирского языка.	Башҡорт теленең функциональ стилдәре(жанр стилдәре). Яҙма телмәр стилдәре: фәнни, рәсми эш ҡағыҙҙары, публицистик, эпистоляр (хат) стилдәр. Уларҙың һөйләү телмәре стиленән айырмаһы. Стилдәрҙе классификациялау принциптары. Аралашыу процесында стилдәрҙең ҡулланылышы. Йәнле һөйләү телмәре стиле. Уның фонетик, лексик, орфоэпик, фразеологик, грамматик үҙенсәлектәре. Функциональ стилдәрҙең бер-береһенә мөнәсәбәте, оҡшаш һәм айырмалы яҡтары. Функциональ стилистик анализдың йөкмәткеһе. Тел сараларын анализлау юлдары.
2	**Грамматическая стилистика**	

5. Учебно-методическое обеспечение для самостоятельной работы обучающихся по дисциплине (модулю)

На самостоятельное изучение выносятся следующие темы: «Функциональная стилистика: художественный стиль», «Функциональная стилистика: фоника»; «Фразеологическая стилистика башкирского языка», «Стилистические возможности глаголов», «Индивидуальный стиль писателя».

Основная учебная литература:

1.Агзямова С.Х. Арсланова М.С. Синтаксические синонимы и морфологическая стилистика башкирского языка: Учебное пособие. Стерлитамак: РИО СФ БГУ, 2014. СС.62-74; СС. 89-92.

2.Арсланова М.С. Стилистика башкирского языка (функциональные стили): Учебное пособие. Стерлитамак: РИО СФ БГУ, 2013. СС. 30-32; СС. 43-45; СС.46-53.

Дополнительная учебная литература:

1.Саитбатталов Г.Г. Башкирский язык. 5 том. Стилистика. Уфа: Китап, 2009.

2.Саитбатталов Г.Г. Башкирский язык. 6 том. Стилистика. Уфа: Китап, 2010. СС. 5-430.

План лингвостилистического анализа:

1.Бирелгән тексты иғтибар менән уҡып сығырға. Уның ниндәй стилдә (фәнни, рәсми эш

ҡағыҙҙары, публицистик, эпистоляр (хат), күркәм әҙәбиәт, йәнле һөйләү телмәре стилдәре) яҙылғанан билдәләргә .
2.Ниндәй фоностилистик саралар (аһәңлелек, ритм, рифма; аллитерация һәм ассонанс; анафора һәм эпифора; эвфония) ҡулланылғанын күрһәтергә. Һүҙҙәрҙең стилистик ҡатламдарын (китап, йәнле һөйләү, битараф) тикшерергә.
3.Текста ниндәй фразеологик һәм лексик-стилистик саралар (омоним, синоним, антоним, һүрәтләү-тасуирлау (эпитет, метафора, синекдоха һ.б.)) ҡулланылыуын билдәләргә.
4.Морфологик стилистика сараларын күрһәтергә.
5.Синтаксик стилистика сараларын билдәләргә (ябай, ҡушма һәм текст синтаксисы).

1. Стилистиканың телмәр стилдәре тураһындағы ҡатмарлы, шул уҡ ваҡытта күп яҡлы фән тармағы һәм тел ғилеменең бер бүлеге булыуынан сығып, Ж.Ғ.Кейекбаев стилистика тураһындағы фәнде ике ҙур тармаҡҡа: жанр стилистикаһы һәм грамматик стилистикаға айыра. Жанр стилистикаһы хаҡында һүҙ алып барғанда, ғалим матур әҙәбиәт стилен, фәнни-популяр, ижтимағи-сәйәси әҙәбиәт, публицистика стилдәрен, халыҡ әҙәбиәте жанрҙарының стилен, шулай уҡ ябай телмәр стилен, рәсми стилде, хатта канцелярия стилдәрен айырып күрһәтеүҙе кәрәкле тип һанай. Стилистиканың бурысы шул стилдәрҙе айырып күрһәтеүҙән һәм уларҙың телмәр төрө булыу күҙлегенән һәр береһенең үҙенсәлекле билдәләре, һыҙаттары булыуын асыҡлауҙан тора тип иҫәпләй. Башҡорт әҙәби телендә төрлө жанр стилдәренең бөгөнгө көндә тамам формалашыуы уның милли әҙәби тел булараҡ ныҡ үҫешкән һәм артабан үҫә барыусы тел икәнлеген күрһәтә тигән һығымта яһай (Тикеев Д.С.).

2. Малай саҡта мин Үзбәкстанда йәшәүсе апайымдарға ҡунаҡҡа барғайным, бындағы бөтә нәмә мине ҡыҙыҡһындыра, сөнки ундағы тормош беҙҙекенән ныҡ айырыла ине. Ҡайҙа ҡарама, юл буйлап арыҡ ҡаҙылған, арыҡ тулы болғансыҡ һыу аға. Ә беҙҙә бит шишмәләр ниндәй! Һыуһаһаң, ятаһың да эсәһең!
Мин арыҡҡа ҡарап торғанда, юлдан ишәккә атланып алған бер бабайҙың алдына ҙур тоҡ һалып елдереп миңә табан килгәнен шәйләнем. Бабайҙың баҙарға ашыҡҡаны күренеп тора: ул ишәгенең елкәһенә беҙле таяҡ менән төрткөләп, чы-чы-чы тип ишәген ҡыуалай, ә тегенеһе төрткөләгән һайын юртыуын шәбәйтә. Был күренештең быға тиклем шаһиты булғаным юҡ ине.
Бабай минең эргәнән саптырып үтеп китеп барғанда, мин аптырап:
Иш... Иш... Иш, ҡара һин уны, нисек шәп юрта, тип әйтә һалғайным, ишәк шып туҡтаны ла ҡуйҙы.
Чы... чы... чы... тип ишәкте ҡыуғанды, ә иш... иш... иш... тип уны туҡтатыуҙарын ул саҡта белмәй инем әле мин (Тикеев Д.С.).

3. Өндәү һөйләмдәр эш-хәрәкәтте башҡарыуға саҡырыуҙы, өндәүҙе, фарман биреүҙе аңлаталар һәм шул һыҙаттары менән улар хәбәр һәм һорау һөйләмдәрҙән айырылалар. Башҡорт телендә өндәү һөйләмдәрҙе ойоштороусы махсус саралар бар, улар иҫәбенә: а) был төр һөйләмдәрҙең хәбәре булып бойороҡ һөйкәлеше ҡылымдарының килеүе; б) үҙенсәлекле интонация; в) махсус йә, йәгеҙ, әйҙә әле, йәгеҙ әле, һуң киҫәксәләре инә. Миҫалдар: Хәҙер майҙанды башлайыҡ! Инде көрәшселәр майҙан уртаһына килһендәр! Йәгеҙ, азаматтар, көрәш башлайыҡ! (М.Буранғол). Шауламағыҙ! Көлөүҙе туҡтатығыҙ! тип әмер бирергә мәжбүр булды (Ф.Иҫәнғолов).

Миҫалдарҙан күренеүенсә, өндәү һөйләмдәр үҙҙәренең төҙөлөшө һәм аңлатҡан мәғәнәләре буйынса бер төрлө генә түгел, ләкин бөтәһе лә өндәү-бойороу интонацияһы менән әйтеләләр һәм уларҙың барлыҡ төрҙәренә лә үҙенсәлекле тауыш модуляцияһы юғары тон хас. Логик баҫым өндәү һөйләмдең ҡайһы киҫәгенә төшөүгә ҡарап, өндәү һөйләмдәр күтәреңке, түбән төшөүсе, күтәреңке – түбән төшөүсе һәм түбән төшөүсе – күтәреңке интонация менән әйтелә алалар: Улай икән... Ярай, уйындарығыҙҙы дауам итегеҙ (М.Буранғол). Китмә, ошонда тор! тип екерҙе (Р.Солтангәрәев) (Тикеев Д.С.).

4. Әсәй! Был изге һүҙҙе кеше үҙ ғүмерендә нисә тапҡыр ҡабатлай икән?! Әсәһен

ололап, унының хөрмәтенә бағышлап, шағирҙар күпме шиғыр яҙған, композиторҙар күпме йыр сығарған да артистар был йырҙарҙы нисәмә тапҡыр башҡарған икән?!
Әсә тигән бөйөк һүҙҙе ишетеү менән һәр кемдең күҙ алдына «һуҡыр» йылы ямғырҙан һуң ялан аяҡ, күләүектәрҙе сәптерҙәтеп, сабып йөрөгән сабый сағы, атай йорто килеп баҫа торғандыр, моғайын: юҡҡамы ни шағирҙар тыуған ерҙе әсә һүҙе менән тиң ҡуялар!
Ғүмер, кешелектең тарихы уларҙан башланғанға күрә лә, әсәләрҙе йәшәү сығанағы, тормош тотҡаһы, ғаилә таянысы тип бушҡа ғына йөрөтмәйҙәр. Телебеҙҙә «Әсә күңеле – төпһөҙ диңгеҙ» тигән үтә лә кинәйәле әйтелгән әйтем бар: ул халҡыбыҙҙың – меңәр йыллыҡ тормош тәжрибәһе емеше. Әсә балаһына ғүмере буйы тик изгелек, бәхет, яҡты, матур киләсәк юрай, яҙмыштары тарафынан төрлө тарафтарға һибелеп көн иткән балаларын, күҙ нурҙарын түгеп, көтөп үткәрә (Тикеев Д.С.).

5. Һаумыһығыҙ, минең өсөн ҡәҙерле булған туғандарым! Һеҙгә алыҫ яҡтарҙан бик күп сәләмдәр ебәреп хат яҙа һеҙҙең ағайығыҙ. Хәлдәрем әлегә яҡшы, хеҙмәт итеп йөрөйөм. Күнектем инде. Таң атыр алдынан тревога менән уянабыҙ. 3 минут эсендә кейенәбеҙ һәм сафҡа теҙеләбеҙ. Хеҙмәт итеү миңә оҡшай.
Һеҙҙең хәлдәрегеҙ нисек? Бәләкәй һеңлем нисек уҡый? Әсәйемә ярҙам итәме? Һеҙҙе мин бик ныҡ һағынам, йыш төштә күрәм. Вәғәҙә итәм, хаттан өҙмәҫмен. Һеҙ ҙә хат яҙып тороғоҙ. Сәләм менән улығыҙ, ағайығыҙ Хәмит. 10.01.2001 йыл.

6. Мин, Ғүмәров Айтуған Айнур улы, 1980 йылдың 5 июлендә Башҡортостандың Учалы районы Ураҙ аулында тыуғанмын. Атайым – Ғүмәров Айнур Ғамир улы һәм әсәйем – Ғүмәрова Айгөл Камил ҡыҙы, улар һөнәрҙәре буйынса уҡытыусылар. Мин – уларҙың беренсе балалары, һеңлем Айзилә 10 синыфта, ҡустым Айгиз 8 синыфта уҡый. Башланғыс һәм урта белемде Ураҙ урта мәктәбендә алдым. 1 синыфтан алып башҡорт көрәше менән шөғөлләнәм. Маҡтау грамоталарым, рәхмәт хаттарым бар. Синыфта староста булдым. Уҡығанда математика һәм хәүеф һаҡлау нигеҙҙәре дәрестәрен яраттым. Бәләкәйҙән юғары милиция мәктәбендә уҡырға теләгем булды. Йәмғиәттә кеше ғүмерен, мәнфәғәттәрен яҡлау һәм һаҡлау – минең киләсәгем. Ғаиләбеҙҙә хөкөмгә тарттытылғандар йәки хөкөм ителгәндәр юҡ.

7. Бибиғәбиҙәнең Мөхәмәтсәлим Өмөтбаевҡа хаты.

Бисмиллаһир-рәхманир-рахим.

Әссәләмү ғәлейкем, һеҙгә ғиззәтле вә хөрмәтле улғыусы йәнкәйем Мөхәмәтсәлимгә бик һағынып доға-и сәләм юлланым вә һәм ҡыҙығыҙ Бибигөлсөм туташ бик һағынып доға-и сәләм юллане вә һәм уғлың Шаһисәрүәр бик һағынып доға-и сәләм юллане.

Үҙебеҙҙең һораһағыҙ, әлхәмделилла раббил-ғәләмин, һау сәләмәттәрбеҙ.
Баязит доға-и сәләм юллане. Ҡоҙағый киленде арсый илән ебәрмәксе була. Беҙҙең арсый килергә көсөбөҙ етмәй...

Хат күндереүсе хәләлегеҙ Бибиғәбиҙә. Яҙыусы Ғабдрахман Әмирбаев. 1887-нсе йылда 17-нсе июндә.

8. Шәһит үҙ ауылдарында асылған башланғыс мәктәптә бик тырышып уҡый. Унын уҡыу осоро мәҙрәсәләрҙә реформалар башланған дәүер була. Иҫке алимдары яңылары менән алмаштырыла. Донъяуи фәндәр: математика, тарих, биология, дин тарихы, рус теле һәм башҡа фәндәр ҙә уҡытыла башлай. Алдынғы ҡарашлы Хажиәхмәт Рәмиев, Ҡалдар имамдары менән килешмәйенсә, Бесәнсегә килеп, яңы метод менән уҡыта башлай. Ул сығышы менән Стәрлебаш кешеһе була. (Н.Ваһапов. Бала сағы.)

9. Гүзәллеген минең, Стәрлемдең
Йыумаһын һыу, туҙан баҫмаһын.
Сабыйҙарҙың зәңгәр бишегенә
Ыулы сымылдығын аҫмаһын.
Рухтарымды нығыт һин, Стәрлем,
Көсөн биреп ҡалған тау-таштың.
Мин халҡыма өндәшәйем әле,

Шаңдауҙары етһен тауыштың (З. Йәнбирҙина).

10. Әлшәй районы Һарыш ауылынан Рәйлә инәй Зәйнуллинаға 67 йәш.
Ауылыбыҙҙа 5-6 ҡатын-ҡыҙ бала суға. Инәйем үҙе балаҫ ҫуҡманы. Мин был эшкә 16 йәштән тотондом. Аксен яғынан буяу ҫатып ала торғайныҡ. Бер-беребеҙҙән күреп аҫалайбыҙ. Ғүмер буйы ҫуҡкан балаҫымды ҫанаҫаң, 70-ләп бар. Атайымдар станокты ҫикегә ҡуйып бирә торғайны. Хәҙер тимерҙән йәбештереп эшләйҙәр ҙә әрҫеҙләнмәй. Килеп өйрәнеүселәр бар, тип боронғо шөғөлгә нисек килеүе тураһында бәйән итте ул (В.Юлдашева. Быуаттарҙы ялғай балаҫ ебе... «Йәшлек» гәз., 2010 й., 1 апрель, №35, 1, 5-се биттәр).

6. Учебно-методическое и информационное обеспечение дисциплины (модуля)

6.1. Перечень учебной литературы, необходимой для освоения дисциплины (модуля)

Основная учебная литература:

1. Саитбатталов Г.Г. Башкирский язык. 3 том. Стилистика. Уфа: Китап, 2007. (45 шт.)
2. Арсланова М.С. Стилистика башкирского языка (функциональные стили): Учебное пособие. Стерлитамак: РИО СФ БГУ, 2013. (76 шт.)

3. Арсланова М.С. Стилистика башкирского языка: Учебное пособие. РИО СФ БГУ, 2017. (22 шт.)

Дополнительная учебная литература:

1. Агзямова С.Х. Арсланова М.С. Синтаксические синонимы и морфологическая стилистика башкирского языка: Учебное пособие. Стерлитамак: РИО СФ БГУ, 2014. (240 шт.)

2. Саитбатталов Г.Г. Башкирский язык. 6 том. Стилистика. Уфа: Китап, 2010. (70 шт.)

3. Псянчин В.Ш. Основы культуры речи: Пособие. Уфа: Китап, 2004.(14 шт.)

4. Псянчин В.Ш. Художественные средства языка: с упражнениями. – Уфа: Китап, 2003. (30 шт.)

6.2. Перечень электронных библиотечных систем, современных профессиональных баз данных и информационных справочных систем

№ п/п	Наименование документа с указанием реквизитов